

Které schopnosti se daří školám rozvíjet?

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2005, v05-09
Otázky:	OR.2, OR.3, OR.135
Termín terénního šetření:	5. – 12. září 2005
Počet respondentů:	1072
Reprezentativita:	obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Výběr respondentů:	kvótní výběr
Zveřejněno dne:	14. října 2005
Zpracovala:	Naděžda Horáková

Součástí zářijového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR byl i blok otázek mapujících názory veřejnosti na české školství. Respondentů jsme se mimo jiné zeptali, které schopnosti, dovednosti a znalosti u svých žáků rozvíjejí jednotlivé typy škol. Podívejme se nejprve, jak respondenti hodnotili školy základní.¹

Tabulka 1: Jak se základním školám daří rozvíjet některé schopnosti a dovednosti (v %)

	rozhodně daří	spíše daří	spíše nedaří	rozhodně nedaří
potřebné znalosti	15	62	15	1
samostatnost	9	45	33	4
sebedůvěra	9	40	32	7
orientace ve společnosti, ve světě	6	40	36	6
kázeň, disciplína	3	22	45	23
morální hodnoty	4	23	42	20

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Podle více než tří čtvrtin dotázaných (77 %) se českým základním školám daří u svých žáků rozvíjet a pěstovat potřebné znalosti. Nadpoloviční většina respondentů (54 %) se rovněž domnívá, že základním školám se daří vést žáky k samostatnosti. Opačný názor zastávalo 37 % oslovených. Mezi oslovenými občany mírně převážil názor, že základním školám se daří u žáků rozvíjet sebedůvěru (podle 49 % se to daří, podle 39 % nikoliv) a orientaci ve společnosti a ve světě (podle 46 % se to daří, podle 42 % nikoliv). Přibližně dvě třetiny českých občanů si nemyslí, že by se na našich základních školách děti naučily kázi a disciplíně (68 % dotázaných uvedlo, že se to základním školám nedaří) a morálním hodnotám (62 %).

¹ Otázka: „Jak se podle Vás na základních školách daří pěstovat a rozvíjet u žáků: (viz tabulku 1)?“

V další otázce jsme se zajímali o to, zda se podle respondentů stejné schopnosti a dovednosti daří rozvíjet středním školám.²

Tabulka 2: Jak se středním školám daří rozvíjet některé schopnosti a dovednosti (v %)

	rozhodně daří	spíše daří	spíše nedaří	rozhodně nedaří
potřebné znalosti	14	64	8	1
samostatnost	11	55	18	2
sebedůvěra	10	47	23	4
orientace ve společnosti, ve světě	10	46	25	4
kázeň, disciplína	3	26	41	17
morální hodnoty	3	26	40	16

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Ve většině sledovaných aspektů hodnotili respondenti působení středních škol na studenty pozitivněji než působení základních škol na své žáky. Rozvíjení a pěstování potřebných znalostí se podle více než tří čtvrtin oslovených (78 %) středním školám daří, dvě třetiny občanů (66 %) si myslí, že střední školy rozvíjejí samostatnost svých studentů. Nadpoloviční většina respondentů věří, že studium střední školy přispívá k sebedůvěře studentů (57 %) a že se středním školám daří u studentů rozvíjet orientaci ve společnosti a ve světě (56 %). Podobně jako v případě základních škol se také středním školám podle názoru většiny respondentů nedaří u svých žáků pěstovat kázeň a morálku (nedaří se to podle 58 % oslovených) a morální hodnoty (56 %).

Na závěr se ještě podívejme, jak úspěšné jsou podle dotázaných v rozvíjení a pěstování zmíněných schopností a dovedností vysoké školy.³

Tabulka 3: Jak se vysokým školám daří rozvíjet některé schopnosti a dovednosti (v %)

	rozhodně daří	spíše daří	spíše nedaří	rozhodně nedaří
potřebné znalosti	27	43	3	1
samostatnost	26	39	7	1
sebedůvěra	19	41	9	2
orientace ve společnosti, ve světě	19	43	7	2
kázeň, disciplína	10	31	19	6
morální hodnoty	10	27	21	7

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Působení vysokých škol na své studenty nedokázala značná část respondentů vůbec posoudit a volila proto možnost „nevím“. Respondenti, kteří se k položené otázce vyslovili, se u všech sledovaných aspektů častěji přiklonili k tomu, že se danou schopnost či dovednost českým vysokým školám daří u svých studentů rozvíjet. Nejčastěji se respondenti přiklonili k tomu, že se vysokým školám daří u svých studentů rozvíjet potřebné znalosti (70 %), samostatnost (65 %), orientaci ve společnosti (62 %) a sebedůvěru (60 %). Většina respondentů, kteří se k otázce vyjádřili, se rovněž domnívala, že české vysoké školy u studentů rozvíjejí kázeň a disciplínu a pěstují morální hodnoty.

² Otázka: „Jak byste hodnotil situaci na středních školách? Jak se jim daří pěstovat a rozvíjet u studentů... (viz tabulku 2)?“

³ Otázka: „A jak byste hodnotil situaci na vysokých školách? Jak se jim daří pěstovat a rozvíjet u studentů... (viz tabulku 3)?“